

Şanlı Qələbə

Prezident, xalq və ordu birliyinin təntənəsi

Ermənistan-Azərbaycan münaqişəsi XX yüzilliyin tarixinə ən faciəli münaqişələrdən biri kimi daxil olub, onun nəticələri milyonlarla azərbaycanlının taleyinə ciddi təsir göstərib.

1980-ci illərin sonlarında Ermənistanın Azərbaycanın tarixi torpaqlarına açıq formada ərazi iddiaları və etnik zəmində təxribatları, terror əməlləri ilə başlamış bu münaqişə Azərbaycana qarşı hərbi təcavüzlə nəticələnib.

Erməni separatçıları 1991-ci il sentyabrın 2-də Azərbaycan SSR-in Şaumyan (kənd) rayonundakı ermənilər yaşayan əraziləri mövcud Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayətinə (DQMV) birləşdirərək qondarma “Dağlıq Qarabağ Respublikası”nı elan etdilər. Buna cavab tədbiri kimi 1991-ci il noyabrın 23-də Azərbaycan Respublikasının Ali Soveti Dağlıq Qarabağın muxtariyyət statusunu ləğv etdi.

Hərbi kampaniya dövründə Ermənistan silahlı qüvvələri hərbi və mülki şəxslər arasında heç bir fərq qoymadan işğal etdikləri rayon və şəhərlərdə azərbaycanlılara qarşı etnik təmizləmə və soyqırımını həyata keçirdilər. 1994-cü il mayın 12-də atəşkəsə dair razılıq əldə olunana qədər Ermənistanın hərbi təcavüzü nəticəsində Azərbaycan Respublikasının 20 faiz ərazisi – Xankəndi şəhəri, Xocalı, Şuşa, Laçın, Xocavənd, Kəlbəcər, Ağdam, Füzuli, Cəbrayıl, Qubadlı, Zəngilan rayonları, həmçinin Tərtər rayonunun 13, Qazax rayonunun 7, Naxçıvanın Sədərək rayonunun isə 1 kəndi Ermənistan ordusu tərəfindən işğal olunmuşdu.

Azərbaycan 30 ilə yaxın müddətdə ərazisinin 20%-ini işğal edən Ermənistanla danışıqlar apararaq münaqişəni sülh yolu ilə nizamlamağa çalışdı. Danışıqlar heç bir nəticə vermədi, əksinə, aydın şəkildə müşahidə edildi ki, Ermənistan tərəfi, sadəcə olaraq, status-kvonu əbədi etməyə çalışır. Azərbaycan işğalla barışa bilməzdi və barışmadı.

Ümummilli lider Heydər Əliyevin hakimiyyəti illərində Azərbaycanın hərtərəfli inkişafı, siyasi və iqtisadi müstəqilliyinin möhkəmləndirilməsi üçün böyük işlər görüldü.

Bu yolu uğurla davam etdirən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev ölkənin ərazi bütövlüyünün bərpası üçün ilk növbədə, iqtisadi gücün vacibliyini bəyan etdi. Düzgün strategiya və düşünülmüş məqsədyönlü siyasət nəticəsində Azərbaycan güc toplamağa başladı. Ölkənin iqtisadi cəhətdən yüksəlişi ordu quruculuğunda da dönüşə səbəb oldu. Azərbaycan

Ordusunun arsenalı ən müasir silah və hərbi texnika ilə təchiz edildi. Müdafiə sənayesinin inkişafı nəticəsində Azərbaycan 1000-dən çox adda hərbi təyinatlı məhsullar istehsal etməyə başladı.

Azərbaycan xalqı ötən 30 illik dövr ərzində işğalla barışmadı və ərazi bütövlüyünü bərpa etmək üçün sarsılmaz əzm göstərdi. Ötən dövr ərzində çoxşaxəli və dürüst xarici siyasətin yürüdülməsi, həyata keçirilən regional enerji və kommunikasiya layihələri Azərbaycanın etibarlı tərəfdaş kimi mövqeyini xeyli gücləndirdi. Bütün bu amillər Azərbaycanın mütləq Qələbəsini tam şərtləndirdi və onun əldə edilməsini zaman məsələsinə çevirdi.

Ermənistan danışıqların imitasiyasını aparmaqla, BMT TŞ-nin qətnamə və qərarlarını icra etməməklə sülh tərəfdarı olmadığını açıq şəkildə ortaya qoydu.

Münaqişənin nizamlanması missiyasını öz üzərinə götürən ATƏT-in Minsk qrupunun səmərəsiz fəaliyyəti, təcavüzkara qarşı sanksiyaların tətbiq edilməməsi Ermənistanı şirnikləndirir, hətta işğalçı dövlətin müdafiə naziri “yeni torpaqlar uğrunda yeni müharibə” sözləri ilə Azərbaycanı hədələyirdi. Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan 2019-cu il avqustun 5-də Xankəndidə “Qarabağ Ermənistandır və nöqtə” açıqlaması ilə çıxış etməsi münaqişənin dinc yolla həll edilməsini istisna edirdi.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev 2019-cu il oktyabrın 3-də “Valday” Beynəlxalq Diskussiya Klubunun XVI illik iclasında çıxışı zamanı N.Paşinyanın bu bəyanatına “Qarabağ Azərbaycandır və nida işarəsi” deməklə, sərt reaksiya verdi.

Prezident İlham Əliyev bu dövrü aydın şəkildə təsvir edir: “Bəli, onlar Dağlıq Qarabağı müstəqil dövlət adlandırdılar, növbəti mərhələdə yeni xəritələr çap etdilər və bütün ətraf rayonlarımızı Dağlıq Qarabağ adlandırmağa başladılar. Şəhər və kəndlərimizin adları dəyişdirildi və nəhayət, bizi yeni ərazilər uğrunda yeni müharibə ilə hədələməyə başladılar”.

2020-ci ilin iyul ayında Ermənistan Azərbaycanla dövlət sərhədinin Tovuz istiqamətində növbəti hərbi təxribat törətdi. Təxribatın məqsədi regionda yeni gərginlik mənbəyi yaratmaq, Azərbaycan ərazilərinin Ermənistan tərəfindən işğalı məsələsini ikinci plana keçirmək, üçüncü dövlətləri münaqişəyə cəlb etmək və Azərbaycanın strateji infrastrukturuna zərər vurmaqdan ibarət idi. Azərbaycan Ordusu düşməne sarsıdıcı zərbə endirərək ona layiqli cavab verdi.

2020-ci ilin avqust ayında Ermənistan daha bir hərbi təxribata əl ataraq, terror aktları törətmək məqsədilə Azərbaycana diversiya qrupu göndərdi. Lakin Azərbaycan Ordusu bu təxribat planını da pozdu.

2020-ci il sentyabrın 24-də Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev BMT Baş Assambleyasının 75-ci sessiyasının ümumi debatlarında çıxışı zamanı Ermənistanın Azərbaycana qarşı yeni müharibəyə hazırlaşması barədə dünya birliyini yenidən xəbərdar etdi və təxribatların baş verməsinə və gərginliyin artmasına görə məsuliyyətin tam şəkildə Ermənistanın hərbi-siyasi rəhbərliyinin üzərinə düşdüyünü bildirdi.

2020-ci il sentyabrın 27-də Ermənistanın növbəti irimiqyaslı hərbi əməliyyatlara başlamasına, Azərbaycan Ordusunun mövqələrinə və mülki yaşayış məntəqələrinə atəş zərbələri endirməsinə cavab olaraq əks-hücum əməliyyatı işə düşdü, sonradan “Dəmir Yumruq” adını alan bu əməliyyat Vətən müharibəsinə çevrildi. Azərbaycan Prezidenti 2020-ci il sentyabrın 27-də Vətən müharibəsinin gedişində xalqa ilk müraciətində bütün cəmiyyəti qəti qələbəyə köklədi: “Biz haqq yolundayıq. Bizim işimiz haqq işidir. Biz zəfər çalacağıq! Qarabağ bizimdir, Qarabağ Azərbaycandır!”.

44 günlük Vətən müharibəsi dövründə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyev xalqa müntəzəm müraciətlər etdi. Bu müraciətlər Azərbaycan xalqını ayağa qaldırdı, onu yumruq kimi sıx birləşdirdi, müharibənin gedişatına və taleyinə güclü təsir göstərdi.

Azərbaycan Ordusu əks-hücum əməliyyatlarını işğal altında olan ərazilərdəki təmas xəttinin üç istiqamətindən - Ağdam-Tərtər, Murovdağ və Füzuli-Cəbrayıl istiqamətlərindən həyata keçirməyə başladı. Müharibənin ilk gününün birinci yarısında artıq bəzi istiqamətlərdən erməni silahlı qüvvələrinin müdafiə xətləri yarıldı. Nəticədə, Füzuli rayonunun Qaraxanbəyli, Qərvənd, kənd Horadiz, Yuxarı Əbdürrəhmanlı, Cəbrayıl rayonunun Böyük Mərçanlı, Nüzgar kəndləri, günün ikinci yarısında isə Murov zirvəsi erməni işğalından azad edildi. Murov zirvəsinin azad edilməsi ilə Ağdərə-Basarkeçər avtomobil yolu Azərbaycan Ordusu hissələrinin nəzarəti altına keçdi.

Oktyabrın 2-də Azərbaycan Ordusunun bölmələri güclü erməni müdafiə mövqələrini yararaq Suqovuşan (Madagiz) kəndi ətrafındakı hakim yüksəklikləri ələ keçirdi. Bu da imkan verdi ki, Suqovuşan kəndi nəzarət altına alınsın. Cəbhənin şimal istiqamətində erməni hərbi

qüvvələrinin itirilmiş mövqeləri bərpa etmək cəhdlərinin qarşısı alındı. Cəbrayıl-Füzuli istiqamətində də erməni hərbi qüvvələrinin müqaviməti qırıldı və onlar geri çəkilməyə məcbur edildilər.

Erməni hərbi qüvvələri isə açıq döyüşdə Azərbaycan Ordusu qüvvələrinə qarşı müqavimət gücündə olmadığı üçün mülki obyektlərin və yaşayış məntəqələrinin bombalanmasına əl atdı. Hətta Ermənistan ərazisindən Füzuli rayonunun ərazisi, işğal altında olan ərazilərdən isə Ağdam və Tərtər rayonlarının kəndləri artilleriya atəsinə məruz qaldı. Oktyabrın 4-də cəbhə xəttindən çox-çox uzaqda olan Gəncə şəhəri də erməni hərbi qüvvələri tərəfindən güclü raket-artilleriya atəsinə tutuldu. Azərbaycan Ordusu 2020-ci il oktyabr ayının 4-də Cəbrayıl şəhərini və onun ətrafında olan 9 yaşayış məntəqəsini işğaldan azad etdi. Cəbrayıl Vətən müharibəsinin gedişatında erməni işğalından azad edilmiş ilk rayon mərkəzi oldu.

Oktyabrın 4-də xalqa ikinci müraciətində Prezident İlham Əliyev düşməne öz yerini göstərdi: “İndi biz göstərdik kim-kimdir... Biz xilaskar missiyamızı icra edirik və edəcəyik!”.

Oktyabrın 9-dakı xalqa üçüncü müraciətində Azərbaycan Prezidenti status-kvonun artıq olmadığını və təmas xəttinin yarıldığını elan etdi: “Mən dəyişdirdim status-kvonu, dəyişdirdim! Bax, orada, döyüş meydanında. Yoxdur status-kvo. Təmas xətti, yoxdur təmas xətti. Yarmışıq onu. Onlar 30 il idi ki, qururdular bu təmas xəttini... Yarıb keçmişik. Azərbaycan əsgərinin qabağında heç kim heç nə edə bilməz”.

Oktyabrın 10-da gecə saatlarında, Rusiya, Azərbaycan və Ermənistanın xarici işlər nazirlərinin Moskvada baş tutan danışıqlarından sonra Azərbaycan və Ermənistan tərəfi arasında 10 oktyabr saat 12:00-dan Beynəlxalq Qırmızı Xaç Komitəsinin vasitəçiliyi ilə hərbi əsirlərin və saxlanılan şəxslərin dəyişdirilməsi və cəsədlərin mübadiləsi üçün humanitar məqsədlərlə atəşkəs elan olundu. Lakin Ermənistan Respublikasının silahlı qüvvələri humanitar atəşkəs rejiminin tələblərini pozaraq, Azərbaycanın dinc əhalisini qəsdən hədəfə alıb yaşayış məntəqələrini ağır artilləriyadan atəşə tutaraq terror əməllərini davam etdirdi.

Ermənistan silahlı qüvvələrinin 2020-ci il oktyabrın 11-də gecə saat 2 radələrində cəbhə zonasından kənarında yerləşən Gəncə şəhərinin mərkəzi hissəsində tikilmiş çoxmənzilli yaşayış binalarını raket atəsinə tutması nəticəsində 3-ü qadın olmaqla 10 nəfər həlak oldu, 13 qadın, 15-i uşaq olmaqla 42 nəfər yaralandı. Həmçinin 10-dan artıq çoxmənzilli binaya və 100-dən çox müxtəlif təyinatlı obyektə ziyan dəydi.

Oktyabrın 14-də Prezident İlham Əliyev özünün Twitter hesabında işğal altında olan ərazilərin azad edilməsi ilə bağlı paylaşımında Füzuli və Xocavənd rayonlarının daha 8 kəndinin erməni işğalından azad edildiyini bildirdi. Oktyabrın 15-də etdiyi növbəti paylaşımında isə Cəbrayıl, Füzuli və Xocavənd rayonlarının daha 6 kəndinin Azərbaycan Ordusunun uğurlu hücumları ilə erməni hərbi qüvvələrindən təmizləndiyi xəbərini verdi.

Oktyabrın 17-də Azərbaycan Ordusu Füzuli şəhəri ilə bərabər, daha 7 kəndi erməni işğalından azad etdi.

Lakin Ermənistan silahlı qüvvələrinin oktyabrın 17-də gecə saat 01:00 radələrində növbəti dəfə Gəncə şəhərinin mərkəzi hissəsini raket atəşinə tutması nəticəsində 13 nəfər həlak oldu, 48 nəfər yaralandı, yaşayış binalarına, mülki infrastruktur obyektlərinə külli miqdarda ziyan dəydi. Ümumiyyətlə, düşmənin müharibə zonasından 100 km-dən artıq məsafədə yerləşən Gəncə şəhərinə atdığı ballistik raketlərin partlaması nəticəsində 6-sı uşaq, 10-u qadın olmaqla 25 mülki şəxs həlak olmuş, 32-si uşaq, 57-si qadın olmaqla 142 nəfər müxtəlif bədən xəsarətləri almışdır.

Azərbaycan Respublikası və Ermənistan Respublikası arasında 18 oktyabr tarixindən etibarən müvəqqəti humanitar atəşkəs barədə razılıq əldə olundu. Lakin atəşkəs yenə də işğalçı qüvvələr tərəfindən pozuldu.

Oktyabrın 18-də Füzuli şəhərində Azərbaycanın dövlət bayrağı qaldırıldı.

Oktyabrın 19-u gün ərzində və 20-nə keçən gecə cəbhənin Füzuli-Hadrut-Cəbrayıl və Qubadlı-Zəngilan istiqamətlərində müqavimət göstərməyə cəhd edən düşməne qarşı amansız zərbələr endirildi.

Azərbaycan Ordusunun apardığı uğurlu döyüşlərin necə nəticələnməsini oktyabrın 20-də Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyev çatdırdı. Onun verdiyi məlumata görə, Füzuli rayonunda daha 6 kənd, Cəbrayıl rayonunda daha 7 kənd, Xocavənd rayonunda daha 5 kənd, Zəngilan rayonunda 6 kənd və nəhayət Zəngilan şəhəri Azərbaycan ordusu tərəfindən azad edilmişdi.

Oktyabrın 22-də 3 şəhər, 3 qəsəbə və 133 kənd, habelə Ağdərə və Murov istiqamətində bir sıra strateji yüksəkliklər erməni işğalından azad edildi.

Oktyabrın 23-də Qubadlı rayonunun Zilanlı, Kürd Mahrızlı, Muğanlı və Alaqrışaq kəndləri düşmən işğalından azad edildi. Həmin gün həm də Xocavənd rayonunun Dolanlar, Bünyadlı

kəndləri, Cəbrayıl rayonunun Dağ Tumas, Nüsüs, Xələfli, Minbaşılı, Veysəlli, Zəngilan rayonunun Vənədli və Mirzəhəsənli kəndləri işğaldan azad edildi. Azərbaycan ordusunun parlaq qələbələri ilk olaraq Ali Baş Komandan İlham Əliyevin Twitter hesabında paylaşıldı.

Oktyabrın 25-nə keçən gecədən başlayaraq ordumuz cəbhənin Ağdərə, Xocavənd, Füzuli, Hadrut, Qubadlı və Laçın istiqamətlərində uğurlu döyüşləri davam etdirərək nəzarətə götürülən əraziləri bir qədər də genişləndirdilər. Ermənistan silahlı qüvvələrinin Ağdərə və Xocavənd istiqamətlərindəki bölmələrinə ağır zərbə vurulması nəticəsində düşmən tərəfi xeyli sayda itki verərək geri çəkildi.

Oktyabrın 26-da Amerika Birləşmiş Ştatlarının vasitəçiliyi ilə səhər saat 08.00-dan etibarən cəbhə xəttində humanitar atəşkəs haqqında razılıq əldə edildi. Ali Baş Komandan İlham Əliyevin göstərişinə əsasən, bütün cəbhə boyu ərazilərdə atəşkəs rejiminə riayət olundu. Lakin Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri yeni humanitar atəşkəs rejimi qüvvəyə mindikdən bir neçə dəqiqə sonra Tərtər, Ağdam, Ağcabədi, Füzuli, Qubadlı və Laçın istiqamətlərində yerləşən Azərbaycan mövqelərini və yaşayış məntəqələrini, o cümlədən Ermənistan ərazisindən Tovuz, Gədəbəy və Daşkəsən rayonlarını müxtəlif növ atıcı silahlar, minaatanlar və toplardan atəşə tutdu .

Qubadlı şəhərinin və daha 17 yaşayış məntəqəsinin erməni işğalından azad edilməsi münasibətilə oktyabrın 26-da Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyev radio və televiziya ilə yenidən xalqa müraciət etdi.

Oktyabrın 27-28-də Goranboy, Tərtər və Bərdə rayonları yenidən raket zərbələrinə məruz qoyuldu. Bərdə şəhərinin bombalanması nəticəsində 4 nəfər dinc sakin qətlə yetirildi, 10 nəfər isə müxtəlif dərəcəli yara aldı.

Oktyabrın 28-30-da Azərbaycanın daha 22 kəndi erməni işğalından azad edildi.

Oktyabrın 29-dan etibarən Azərbaycan Ordusunun ilk bölmələri Şuşa ətrafında cəmləşməyə başladılar. Qəhrəman Azərbaycan döyüşçüləri noyabrın 5-6-da dağları, dərələri, sıldırım qayaları aşaraq Şuşaya daxil oldular və şəhərdə və onun ətrafında düşmənlə əlbəyaxa döyüşə girdilər.

Noyabrın 7-də Ali Baş Komandan İlham Əliyev öz Twitter hesabından Zəngilan, Füzuli, Cəbrayıl, Xocalı, Qubadlı və Xocavənd rayonlarına aid olan daha 16 kəndin erməni işğalçı qüvvələrindən təmizləndiyini bildirdi.

Noyabrın 8-i, Şuşa şəhərinin erməni quldurlarından təmizləndiyi gün, Azərbaycan tarixinə qızıl hərflərlə **Zəfər Günü** kimi yazıldı.

Prezident İlham Əliyev həmin gün Şəhidlər Xiyabanından xalqa müraciət edərək Şuşa şəhərinin işğaldan azad olunmasını Azərbaycan xalqına, bütün dünya azərbaycanlılarına elan etdi: “Mən bu gün, eyni zamanda, ulu öndər Heydər Əliyevin məzarını ziyarət etdim, onun ruhu qarşısında baş əydim. Ürəyimdə dedim, xoşbəxt adamam ki, ata vəsiyyətini yerinə yetirdim. Şuşanı azad etdik! Bu, böyük Qələbədir! Şəhidlərimizin, Ulu Öndərin ruhu şaddır bu gün! Gözün aydın olsun Azərbaycan! Gözünüz aydın olsun dünya azərbaycanlıları! ... Əziz Şuşa, sən azadsan! Əziz Şuşa, biz qayıtmışıq! Əziz Şuşa, biz səni dirçəldəcəyik!”.

Şuşanın azad olunmasından bir gün sonra Azərbaycanın 71 kəndi, 1 qəsəbəsi və 8 strateji yüksəkliyi erməni işğalından azad edildi.

2020-ci il noyabrın 10-da Ermənistanın kapitulyasiya aktı – **“Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Ermənistan Respublikasının baş naziri və Rusiya Federasiyasının Prezidentinin Bəyanatı”** imzalandı. Həmin gün Prezident İlham Əliyev xalqa müraciətində dedi: “Xoşbəxtəm ki, bu tarixi sənədə imza atmışam. Xoşbəxtəm ki, biz öz Vətənimizə, doğma Qarabağımıza qayıdırıq, Qarabağımızın tacı olan Şuşaya qayıdırıq və bu torpaqlarda əbədi yaşayacağıq!”.

Hərbi müstəvidə əldə edilən qələbənin siyasi müstəvidə davam etdirilməsi nəticəsində 44 günlük Vətən müharibəsindən sonrakı 20 gün ərzində 3 rayon – noyabrın 20-də Ağdam, noyabrın 25-də Kəlbəcər, dekabrın 1-də isə Laçın Azərbaycana təhvil verildi. 2022-ci il avqustun 26-da Rusiya sülhməramlı kontingentinin nəzarətində olan və ermənilərin qanunsuz məşkunlaşdıqları Laçın şəhəri, Zabux və Sus kəndləri də Azərbaycana təhvil verildi.

İkinci Qarabağ - Vətən müharibəsində Azərbaycan parlaq qələbə qazanaraq faşist Ermənistanı məğlub etdi, BMT-nin icra olunmayan qətnamələrini özü icra etdi və işğala son qoydu. Beləliklə, Ermənistan hərbi birləşmələrinin 4 il ərzində tədricən işğal etdiyi və 30 ilə yaxın dövr ərzində işğalda saxlayaraq ərazisində güclü hərbi istehkamlar, maneələr, müdafiə xətləri qurduğu Azərbaycan torpaqları 44 gün ərzində azad edildi. Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyü bərpa olundu, Ermənistan-Azərbaycan münaqişəsi tarixə çevrildi.

İkinci Qarabağ müharibəsində qələbə 3 minə yaxın Azərbaycan əsgər və zabitanın şəhidliyi bahasına başa gəldi. Azərbaycan hər zaman mübariz oğul və qızlarının şücaətini yüksək qiymətləndirir, bütün şəhidlərin ruhuna ehtiram göstərir, xatirəsini uca tutur.

Azərbaycan Ordusunun güclü əks hücumuna tab gətirməyən düşmən dinc əhli arasında qorxu mühiti yaratmaq, xalqımızın iradəsini sarsıtmaq məqsədilə günahsız mülki insanları hədəfə aldı və müharibə cinayətləri törətdi. Ermənistan ordusunun yaşayış məntəqələrimizi ağır artilleriya və raket atəşinə tutması nəticəsində 44 günlük müharibə dövründə 100-ə yaxın mülki şəxs həlak oldu, 400-dən artıq dinc insan isə yaralandı. İkinci Qarabağ müharibəsinin başa çatmasından keçən iki il ərzində 250-dən çox Azərbaycan vətəndaşı mina partlayışları zamanı həlak olub və ya ağır yaralanıb.

30 ildən artıq müddətdə dünyaya “qalib erməni xalqı”, “yenilməz erməni ordusu” kimi təqdim edilən erməni mifi sabun köpüyü kimi 44 gün ərzində dağıdıldı. Prezident İlham Əliyev bununla bağlı 2020-ci il dekabrın 23-də Qubadlı rayonuna etdiyi səfər zamanı demişdir: “Mən azad edilmiş bu bölgələrdə olarkən, ermənilər tərəfindən törədilmiş vəhşiliyi görərkən bir daha əmin oluram ki, biz nəinki özümüz üçün, bölgəmiz üçün böyük iş görmüşük. Biz erməni faşizminin başını əzdik. Bizim torpaqlarımızı erməni faşizmi bu günə saldı. Biz Ermənistan faşist dövlətinin, terror dövlətinin belini qırdıq və bu gün məcbur olub, bizim qabağımızda diz çöküb və düzgün nəticə çıxarmalıdır”.

İkinci Qarabağ müharibəsində Azərbaycan ordusu tərəfindən Ermənistanın məhv edilən və ya qənimət kimi götürülən hərbi texnikasının dəyəri 3,8 milyard ABŞ dolları dəyərindədir.

Ermənistan ordusundan qənimət kimi götürülmüş texnikaların bir hissəsi 2020-ci il dekabrın 10-da Azərbaycan və Türkiyə prezidentlərinin iştirakı ilə Bakıda keçirilən hərbi paradla nümayiş etdirildi. “Qalib erməni ordusunun” texnikasının bir hissəsi həmçinin 2021-ci ilin aprelində Bakıda açılmış Hərbi Qənimətlər Parkında nümayiş etdirilir.

Vətən müharibəsi dünya hərbi elmində həm də “XXI əsrin müharibəsi” adını qazanıb. Çətin relyef şəraitində düşmənin onilliklərlə qurduğu mürəkkəb istehkamlar qarşısında müzəffər Azərbaycan Ordusu əsl peşəkarlıq, məharət, yenilməz əzm nümayiş etdirdi və ən əsası Vətəne sonsuz məhəbbətlə uğrunda hər cür fədakarlığa istənilən şəraitdə hazır olduğunu bütün dünyaya isbat etdi.

Vətən müharibəsində qəhrəmancasına döyüşmüş, Azərbaycan Bayrağını işğaldan azad edilən torpaqlarda dalğalandırmış, ölkənin ərazi bütövlüyü yolunda canlarını fəda etmiş əsgər və zabitlərə, bütün şəhidlərə dərin ehtiram əlaməti olaraq, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

İlham Əliyevin 2020-ci il dekabrın 2-də imzaladığı Sərəncamla sentyabrın 27-si Azərbaycan Respublikasında Anım Günü elan edilib.

Azərbaycan xalqı və dövləti Vətən uğrunda şəhid olan qəhrəman övladlarının işıqlı xatirəsini əziz tutur, onları daim xüsusi ehtiramla yad edir, qazilərin əməyini yüksək qiymətləndirir və onlarla qürur duyur. Minlərlə Azərbaycan əsgər və zabidləri torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsində göstərdikləri şücaətə görə ölkənin yüksək orden və medalları ilə təltif olunmuşlar. Şəhid ailələri, qazilər və Vətən müharibəsi iştirakçıları dövlət tərəfindən mənzillərlə və minik maşınları ilə təmin olunurlar.

Vətən müharibəsi Azərbaycan xalqının Qarabağ həsrətinə son qoydu, işğaldan azad edilmiş ərazilərdə ən müasir standartlarla bərpa və yenidənqurma işlərinə başlandı.

2021-ci il iyunun 15-də Şuşada imzalanmış Azərbaycan Respublikası ilə Türkiyə Respublikası arasında müttəfiqlik münasibətləri haqqında “**Şuşa Bəyannaməsi**”ində Zəngəzur dəhlizinin açılmasının bölgənin həyatında yeni mərhələ olacağı öz əksini tapıb.

2021-ci il iyulun 7-də imzalanmış “**Azərbaycan Respublikasında iqtisadi rayonların yeni bölgüsü haqqında**” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fərmanına əsasən Zəngəzur yaylasının şərq hissəsində Zəngilan, Qubadlı, Cəbrayıl, Laçın və Kəlbəcər rayonları vahid iqtisadi rayonda – Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonunda birləşdirildi. Ağdam, Şuşa, Füzuli, Tərtər, Xocavənd, Xocalı rayonları və Xankəndi şəhəri, habelə Qarabağ bölgəsinə aid olan Ağcabədi və Bərdə rayonları da daxil olmaqla qədim Qarabağ bölgəsi Qarabağ iqtisadi rayonuna çevrildi.

Artıq işğaldan azad edilmiş bütün ərazilərdə böyük quruculuq və bərpa işləri həyata keçirilir. Yollar çəkilir, beynəlxalq miqyaslı aeroportlar inşa edilir, ərazilər minalardan təmizlənir, infrastruktur layihələri həyata keçirilir. Zəngilan rayonunun Ağalı kəndi timsalında Böyük qayıdışa start verilib.

Bütün bunlar müzəffər Azərbaycan ordusunun 44 gün ərzində qazandığı parlaq qələbənin sayəsində reallığa çevrilib.